

НОВІ ОБ'ЄКТИ: НЕ ТАК СТАЛОСЯ, ЯК ПЛАНУВАЛОСЯ

Алла АКСЬОНОВА

Усі три об'єкти (сховище відпрацьованого ядерного палива сухого типу, завод з переробки рідких радіоактивних відходів та промисловий комплекс по поводженню з твердими радіоактивними відходами), без яких зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації й перетворення в екологічно безпечну систему неможливе, ще кілька років тому мали здати "під ключ". Але й на сьогодні жоден із них не функціонує за призначенням. Про нинішній стан сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯП-2) ми розповідали читачам нашого видання в минулому номері. Сьогодні мова піде про решту згаданих об'єктів

Будь-який атомний об'єкт, що виводиться з експлуатації, як зауважив присутнім під час нещодавньої робочої поїздки депутатів ВР на ЧАЕС заступник міністра МНС України Володимир Холоша, створює дві проблеми: перша

ПКПТРВ призначений для приймання, переробки і/або захоронення твердих радіоактивних відходів (ТРВ), накопичених за час експлуатації і тих, що утворилися в процесі зняття з експлуатації ЧАЕС, а також експлуатаційних – з об'єкта "Укриття". Усі згадані вище операції проводитимуться в замкнутому технологічному циклі. Його проектування та будівництво фінансується Європейською Комісією та Україною. У 2005-му році кошторисна вартість даного об'єкта складала 33 мільйони євро

стосується поводження з відпрацьованим ядерним паливом, друга – поводження з радіоактивними відходами. На Чорнобильській АЕС до згаданих додався ще й третя – об'єкт "Укриття". Усі вони, за словами Володимира Івановича, вирішуються на станції завдяки міжнародним проектам. Однак...

Промисловий комплекс по поводженню з твердими радіоактивними відходами (ПКПТРВ), за словами генерального директора ДСП "Чорнобильська АЕС" Ігоря Грамоткіна, на сьогодні знаходиться в 95 % готовності. У такому стані він був і п'ять років тому, оскільки саме 2005-го року підрядчик, спеціалізований французький консорціум, мав закінчити так звані установчі роботи.

Але для цього він запросив додатково-го фінансування в обсязі 17 мільйонів євро та подовження терміну виконання робіт

ще на півтора року. "Ми провели власні розрахунки, – говорить Ігор Іванович, – та дійшли висновку, що подібний тактичний хід підрядчика є неприйнятним, тому звернулися до Єврокомісії та донорів з ініціативою: розірвати з підрядчиком контракт й дозволити ЧАЕС самостійно завершити цей проект".

Минулого року, зазначив гендиректор, був підписаний акт передачі підрядником даного об'єкта ЧАЕС. А вже на початку нинішнього укладено контракт на проведення "гарячих" випробувань між Європейською Комісією та NUKEM Technologies GmbH. В середині травня Держатомрегулювання України (в рамках ліцензії на зняття з експлуатації) видав Чорнобильській АЕС окремий дозвіл на введення в експлуатацію ПКВТРВ. Відповідно до цього документа, ДСП ЧАЕС дозволяється проведення "гарячих випробувань" установки по вилученню твердих радіоактивних відходів усіх категорій із існуючого сховища твердих радіоактив-

них відходів і заводу із сортування твердих радіоактивних відходів усіх категорій та переробки низько- та середньоактивних відходів. "На даний момент, – констатував Ігор Грамоткін, – цей комплекс знаходиться на етапі введення в експлуатацію. Ми практично завершуємо всі випробування, тому, думаю, що до кінця року отримаємо всі дозволи на його повноцінне функціонування".

Дещо складнішою виявилася доля проекту будівництва заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ), який фінансується з Рахунку ядерної безпеки Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР).

У 2005-му році цей об'єкт, за словами Ігоря Івановича, лише "вийшов" з фундаменту. Тому українській стороні довелося звернутися до країн-донорів з проханням доручити управління проектом ЧАЕС. Однак вони не погодилися, вважаючи подібні дії ризикованими, й запропонували групі управління проектом визначитися з новим підрядчиком, який би завершив реалізацію проекту. На сьогодні об'єкт, звичайно, має стіни та дах, проте знаходиться в стані "незавершеного будівництва". ДСП ЧАЕС проводить технічне обслуговування систем, що забезпечують його життєдіяльність.

Крім цього, відповідно до прийнятого рішення, на Асамблеї країн-донорів Рахунку ядерної безпеки в липні 2007-го року щодо подальшого фінансування завершення ЗПРРВ, ДСП ЧАЕС разом із групою управління проектом зобов'язали виконати роботи з підготовки та проведення тендерних процедур відповідно до принципів і правил закупівель товарів та послуг ЄБРР. "При нашому управлінні проектом, – зауважив гендиректор ЧАЕС, – ціна його завершення могла б

Завод з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ) призначено для переробки рідких радіоактивних відходів (РРВ), накопичених за час експлуатації та тих, що утворилися в процесі зняття з експлуатації ЧАЕС, а також експлуатаційних – з об'єкта "Укриття". Він розрахований на переробку РРВ протягом 10-річного періоду експлуатації

скласти 4,7 мільйонів євро. Нам сказали – ні. Зараз його бюджет уже становить понад сім мільйонів, і вони в нього не вклада-

ються. Щодо самого завершення, то воно розпочнеться після торгів із закупівель товарів та послуг, які вже тривають три з половиною роки".

Однак існуюча ситуація з даним об'єктом, на думку Ігоря Грамоткіна, не така вже й критична, а саме завершення проекту може почекати й до 2016-го року. "Нам для переробки рідких радіоактивних відходів (РРАВ), – пояснив гендиректор, – запропонували найдорожчу технологію. Ми у свій час підрахували, що для переробки всіх РРАВ (21 тис. куб. метрів), які накопичені на ЧАЕС, необхідно майже два мільярди гривень. І це цифра того часу, коли курс долара дорівнював "5". Зараз вона дещо інша. Тому, чи варто витратити такі кошти зараз, коли є більш болючі проблеми – це вирішувати, безумовно, органам державного управління. Слід також зважити й на той момент, що на експлуатацію цього заводу щорічно потрібно витратити 100 мільйонів гривень. При річному бюджеті ЧАЕС в 400 мільйонів, це не реально. Тим більше, цю суму доведеться шукати 10 років поспіль, оскільки зупинка процесу переробки, тобто переведення його в режим консервації обійдеться ще дорожче. Ми на подібні відповідальні кроки фінансово не готові. Тому тут потрібне державне рішення".